



T.C. İNKILAP TARİHİ VE ATATÜRKÇÜLÜK

1. SORU

I. Meşrutiyet'in ilanı ile Türk toplumuna ilk anayasa sağlanmış, devlet iktidarını belirli prensiplere bağlayan bir siyasi sisteme yani meşrutiyet yönetimine geçilmiş oldu. Kanun-i Esasi (anayasa) 119 maddeden oluşmaktaydı. Buna göre yürütme işlerinin gerçek yapıcısı, düzenleyicisi, bakanları doğrudan seçen ve yöneten padişah'tı. Ayan Meclisi üyelerini hayat boyu olmak koşuluyla padişah, Mebusan Meclisi üyelerini de halk seçecekti. Meclisin feshi yetkisi ise yine padişaha aitti. Bu anayasa hükümdarı yeterince kısıtlamamış tam tersine onu ve otoritesini, yasal ve meşru hale getirmiştir. Bununla birlikte anayasa, fert hürriyetine değer vermiş, bireyler arasındaki eşitliği, öğretim, basın, vicdan, ticaret ve sanat hürriyetlerini, mal ve mesken masuniyetini ve diğer klasik ferdi hürriyetleri koruma altına almıştır. Mahkemelerin bağımsızlığı ve açıklığı, belirli yargı kurumları dışında olağanüstü bir mahkeme veya hüküm vermek yetkisine sahip bir komisyon teşkil olunamayacağını da öngörmüştür.

Parçada verilen bilgiler dikkate alındığında aşağıdaki çıkarımlardan hangisine ulaşılabılır?

- A. Kanun-i Esasi ile birlikte toplumsal adalet ve eşitliğe yönelik önemli adımlar atılmıştır.
- B. Osmanlı padişahının Meşrutiyet'ten önceki yetkileri tamamen sınırlandırılmıştır.
- C. Ülke içinde bütüncül demokratik bir idare anlayışı hakim olmuştur.
- D. Bağımsız bir hukuk devleti ilkesi benimsenmiştir.

2. SORU

Ankara, Millî Mücadele'nin başından itibaren fiili olarak başkent olmuştur. Mustafa Kemal, Ankara'ya gelişini 27 Aralık 1919 günü şu şekilde duyurmuştur: *"Sivas'tan Kayseri yoluyla Ankara'ya gitmek üzere yola çıkan Heyet-i Temsiliye, bütün yol boyunca ve Ankara'da büyük ulusumuzun sıcak ve içten yurtseverlik gösterileri içinde bugün buraya geldi. Ulusumuzun gösterdiği birlik ve azim, ülkemizin geleceğini güven altına alma konusundaki inancı sarsılmaz bir biçimde destekleyecek niteliktedir. Şimdilik Heyet-i Temsiliye merkezi Ankara'dadır."*

Metinde verilenlerden yola çıkıldığında aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A. Ankara halkının Milli Mücadele'ye büyük destek verdiği
- B. Heyet-i Temsiliye'nin yola çıktıkları güzergah boyunca Anadolu insanından ilgi gördüğü
- C. Mustafa Kemal'in Ankara'nın Milli Mücadele'nin merkezi olabileceğini düşündüğü
- D. Ankara'nın ülkenin yeni başkenti olacağına dair karar alındığı

3. SORU

Selanik birçok ulusa mensup insanların yaşadığı bir şehirdi. Şehirde dini ağırlıklı eğitim veren mahalle mektepleri ve medreseler, çağdaş metotlar uygulayan okullar, yabancı devletlerin ve azınlıkların kurduğu kolejler söz konusuydu. Bunun yanı sıra askeri eğitim veren modern okullar da bulunmaktaydı.

Bu parçadan yola çıkarak Selanik için aşağıdaki çıkarımlardan hangisine varılamaz?

- A. Eğitim kurumları bakımından alternatifin bol olduğuna
- B. Sosyal yapısının çok çeşitli olduğuna
- C. Birbirinden farklı eğitim anlayışını benimseyen okulların mevcut olduğuna
- D. Yabancı devlet ve azınlık okullarında ayrılıkçı fikirlerin benimsetildiğine

4. SORU

MİLLİ VARLIĞA YARARLI CEMİYETLER

Adı	Kuruluş Amacı
İzmir Müdafaa-i Hukuk Cemiyeti	İzmir ve çevresini Yunan işgaline karşı savunmak
Kilikyalılar Cemiyeti	Adana ve civarındaki Ermeni çetelerinin faaliyetlerini sonlandırmak
Trabzon Muhafaza-i Hukuk Cemiyeti	Rum çetelerinin katliamlarını durdurmak ve işgalden kurtarmak

Tabloda verilen cemiyetlerin ortak özellikleri arasında aşağıdakilerden hangisi yer almaktadır?

- A. Manda ve himaye yanlısı tavır takınmışlardır.
- B. Vatansever ve milliyetçi bir anlayışla hareket etmişlerdir.
- C. Tüm Anadolu'nun kurtuluşu için mücadele vermişlerdir.
- D. Özellikle basın ve yayın yoluyla seslerini duyurmaya çalışmışlardır.

5. SORU

Misak-ı Milli'de kabul edilen bazı maddeler şöyledir:

- Siyasi, adli ve mali gelişmemize engel olacak sınırlamalar kaldırılacaktır.
- Batı Trakya'nın hukuki durumu orada oturanların tam bir hürriyetle verecekleri oylara uygun olacaktır.
- Azınlıkların hakları, komşu ülkelerdeki Müslüman halkın da aynı haklardan yararlanması şartıyla tarafımızdan tanınacak ve sağlanacaktır.

Buna göre Misak-ı Milli ile ilgili aşağıdaki yorumlardan hangisi yapılamaz?

- A. Bölgesel bağımsızlık anlayışı ile hareket edilmesi sağlanmıştır.
- B. Bölgelerin geleceğinin orada yaşayan halkın tercihi ile belirlenmesi gerektiği vurgulanmıştır.
- C. Kapitülasyonların uygulanmayacağı ve ekonomik bağımsızlığın sağlanacağı ifade edilmiştir.
- D. Azınlıklara tanınacak hakların uluslararası denklik ilkesine göre sağlanacağı belirtilmiştir.

6. SORU

Askeri ataşemiliter olarak görev Sofya'da görevlendirilen Mustafa Kemal, bu şehirde devletin ileri gelenleri ile görüşmeler yapmış ve Bulgar parlamentosunu ziyaret ederek notlar almıştır. Ayrıca Sofya'da yaşayan Türklerin genel sorunlarıyla yakından ilgilenmiş, yayınladıkları gazeteyle ilgili yazılar göndermiştir. Resmi görevleri dışında sık sık balo, tiyatro ve opera gibi etkinliklere katılmaktaydı.

Verilen bilgiler ışığında Mustafa Kemal'in Sofya'daki yaşantısı hakkında aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A. Soydaşlarının çeşitli meseleleri ile alakadar olmuştur.
- B. Sofya'nın ülke idaresi hakkındaki izlenimlerini not almıştır.
- C. Görevli olarak gittiği şehirde kültürel faaliyetleri yakından takip etmiştir.
- D. Sofya parlamentosunda görev alıp Bulgaristan'ın yönetiminde söz sahibi olmak istemiştir.

7. SORU

Osmanlı Devleti, Birinci Dünya Savaşı sonunda Amerikan Başkanı Wilson'un yayımladığı ilkelere güvenerek Mondros Mütarekesi'ni imzalamıştır.

- I. Savaş öncesi yapılan gizli antlaşmalar uygulanmayacak
- II. Türklerin çoğunlukta olduğu bölgelerde Türk egemenliği tanınacak
- III. Yenilen devletler, yenilen devletlerden savaş tazminatı ve toprak talebinde bulunamayacak
- IV. Boğazlar tüm devletlere açık hale gelecektir.

Buna göre yukarıdaki Wilson ilkelerinden hangisi ya da hangileri Osmanlı Devleti'nin savaştan çekilip Mondros sürecine girmesine sebep olmuştur?

- A. 1 ve 4
- B. 2 ve 3
- C. Yalnız 4
- D. 1,2 ve 3

8. SORU

- 1909'da İstanbul'da çıkan gerici 31 Mart İsyanı'nı bastırmak için Hareket Ordusu'nda görev almış ve Meşrutî yönetimden yana olmuştur.
- Gönüllü olarak gittiği Trablusgarp'ta dağınık yerli kabileleri bir araya getirip düzenli birlikler haline getirmiştir.
- Gelibolu Yarımadası'nda düşman birliklerinin çıkarma yapacağı bölgeyi önceden kestirmiş ve nitekim işaret ettiği yerden düşman askeri karaya çıkmıştır.

Yukarıda Mustafa Kemal'in yaşamıyla ilgili verilen anekdotlar göz önünde bulundurulduğunda O'nun hangi özelliğine atıfta bulunulmamıştır?

- A. Kararlı
- B. İnkılapçı
- C. İleri görüşlü
- D. Teşkilatçı

9. SORU

Mustafa Kemal'in doğup büyüdüğü Balkanlar çeşitli unsurların bir arada yaşamasına ve yüzlerce yıl kardeşlik ortamının egemen olmasına sahne olmuştur. Ancak yayılma peşinde koşan büyük devletler milli duyguları kabartarak Osmanlı hakimiyetindeki ulusların isyan çıkartmaları için birçok girişimde bulunmuştur. Nitekim Yunanların bağımsızlık ayaklanmasıyla başlayan olaylar onlarca yıl sürmüştür.

Buna göre Balkanlarda yaşanan isyan hareketlerinin perde arkasında aşağıdaki faktörlerden hangisi rol oynamıştır?

- A. Manda ve himaye
- B. Milliyetçilik
- C. Cumhuriyetçilik
- D. Panславизм

10. SORU

Selanik birçok aydının fikirlerini ifade etmek için özgürce dergi ve gazete basabildiği bir şehirdi. Ayrıca matbaa sayısının fazla olması şehirde okur-yazarlık oranının artmasını sağlamıştır. Bu da zengin bir düşünce ortamına ön ayak olmuştur.

Parçada aktarılan bilgiler, Selanik'in aşağıdaki özelliklerinden hangisi ile ilişkilidir?

- A. Dini
- B. Sosyal
- C. Kültürel
- D. Ekonomik

